

سرمقاله

نوزدهمین شماره فصلنامه مطالعات ایران‌شناسی که اینک از محضر خوانندگان ارجمند و مخاطبان علاقمند به پژوهش‌های ایران‌شناسی می‌گذرد، شامل چند مقاله علمی - پژوهشی است که در ذیل اسامی نویسندگان (بر اساس تقدم نام خانوادگی) و عناوین موضوعی مقالات چنین است:

مقاله نخست به دستان توانای جناب آقای دکتر مسعود دادبخش و سرکار خانم دکتر تهینه رئیس‌السادات با عنوان «نقش اقتصادی تجار و تجارت‌خانه‌های زرتشتیان در دوره قاجار»، به بررسی جایگاه تجاری تجار و تجارت‌خانه‌های زرتشتیان از اواسط دوره قاجار می‌پردازد و نقش آنها را در مناسبات سیاسی آن دوره مورد بررسی قرار می‌دهد. مقاله دوم با عنوان «جغرافیای تاریخی رودخانه‌های الوند و قره‌سو و نقش این دو رود در شکل‌گیری شهرهای باستانی سرپل‌زهاب و کرمانشاه»، ثمره سعی عالمانه جناب آقای دکتر ایرج رضائی به قدمت و دیرینگی دو شهر کهنسال سرپل‌زهاب و کرمانشاه پرداخته و نقش دو رود مهم الوند و قره‌سو در شکل‌گیری این دو شهر را واکاوی کرده است. مقاله سوم به دست توانای سرکار خانم چنور سیدی با عنوان «روابط بینامتنی سبک ادبیات فارسی و نگارگری در دوره تیموری بر اساس نظریه ژرار ژنت»، به رشته تحریر درآمده است. ایشان در این مقاله عالمانه کوشیده‌اند با بررسی سازه‌ها و عناصر مشترک در ادبیات و نگارگری دوره تیموری به روابط بینامتنی آثار ادبی و نگارگری این دوره بپردازند. مقاله چهارم به قلم توانای جناب آقای دکتر منصور طرفداری با عنوان «رشته ایران‌شناسی، ماهیت، ضرورت و مبانی روش‌شناسی آن» به بررسی دلایل ضرورت و اهداف ایران‌شناسی در زمینه مسائل مرتبط با فرهنگ و تمدن ایران می‌پردازد که مقاله در نوع خود بدیع و روشنگر است. مقاله پنجم ثمره سعی عالمانه سرکار خانم سحر عبدالهی و جناب آقایان دکتر سید رسول موسوی حاجی و دکتر حسن هاشمی زرج‌آباد با عنوان «نقش کیابیان در بازسازی اوضاع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مناطق شرقی گیلان» به نگارش درآمده است. این مقاله می‌کوشد ضمن توصیف و تشریح شرایط اجتماعی و تحلیل کیفی مؤلفه‌های اقتصادی

دورهٔ کیابیان به بررسی عوامل مؤثر در رونق و شکوفایی اقتصادی حکومت آل‌کیا در گیلان و بحران‌های اقتصادی پس از فروپاشی این حکومت بپردازد. ششمین مقالهٔ این شماره را سرکار خانم دکتر آژیده مقدم با عنوان «ایزدبانوی هلیل‌رود و ریشه‌های تفکر هندسی و دستاوردهای آن در فرهنگ‌های باستانی خاور نزدیک» نگاشته‌اند. این مقاله با واکاوی نشانه‌های گل‌نبشته‌های تپهٔ کنار صندل جنوبی در جیرفت و خطوط ایلامی آغازین و زنجیره‌ای، ایران را به عنوان مبدع خط و بنیان‌گذار برخی دستاوردهای فرهنگی معرفی می‌کند. مقالهٔ هفتم این شماره حاصل نگارش این قلم با رویکرد فلسفی به آیین‌ها و مراسم نوروزی با عنوان «نوروز، هویت دینی و ملی ایرانیان» است. در مقالهٔ پایانی با عنوان «علل ورود و عقب‌نشینی نیروهای روس در جنگ جهانی اول در پشتکوه (ایلام)» جناب آقای دکتر علی نوراللهی با قلم توانای خود با شواهد محلی و تاریخ شفاهی به بررسی ابعاد تاریخی منطقهٔ پشتکوه و نقش عشایر در جلوگیری از ورود نیروهای اشغالگر روس به این منطقه پرداخته‌اند.

در پایان سپاسگزار همکاری‌های بی‌دریغ، بی‌منت و صمیمانهٔ تمامی دوستان، همکاران و نویسندگان در تدوین، تحریر، چاپ و انتشار مقبول و مطلوب این شماره چونان شماره‌های پیشین هستیم.

حکمت‌اله ملاصالحی

بنیاد ایران‌شناسی، زمستان ۱۳۹۹